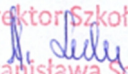

Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH, KIEDY RODZICE, BĘDĄC W STANIE NIETRZEŻWYM, PRZYPROWADZAJĄ BĄDŹ ODBIERAJĄ DZIECI ZE SZKOŁY

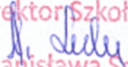
1. Nauczyciel wychowawca, pozostali nauczyciele oraz pracownicy szkoły, którzy zauważyli, że rodzic przychodzący z dzieckiem bądź po dziecko do szkoły jest w stanie nietrzeźwym, zgłaszają zaistniały fakt na policję (wydział ds. nieletnich, komenda policji) powiadamiają nietrzeźwego rodzica o tym zgłoszeniu. O dalszym postępowaniu wobec rodzica i dziecka decyduje jedynie policja.
2. W sytuacji, kiedy policja decyduje o wydaniu dziecka nietrzeźwemu rodzicowi, pracownicy szkoły muszą zastosować się do nakazu policyjnego.
3. W przypadku, kiedy decyzją policji dziecko zostaje na terenie szkoły, nauczyciel wychowawca, pracownik szkoły zawiadamia drugiego rodzica lub opiekuna dziecka o powyższej sytuacji i prosi o przybycie do szkoły.
4. Następnie nauczyciel lub nauczyciel wychowawca informuje pozostałych pracowników szkoły (światlica, panie woźne i panie sprzątające) o zaistniałym fakcie. Powiadomione osoby czuwają nad bezpieczeństwem dziecka i mogą je oddać jedynie drugiemu – trzeźwemu rodzicowi lub opiekunowi.
5. W sytuacji, kiedy drugi rodzic/opiekun nie zgłasza się do szkoły lub też sam nadużywa alkoholu o dalszym postępowaniu wobec dziecka decyduje policja.
6. Jeżeli jedno z rodziców dziecka jest uzależnione od alkoholu i odprowadza je bądź przychodzi po nie do szkoły w stanie nietrzeźwym wychowawca prosi trzeźwego rodzica o pisemne oświadczenie wskazujące osobę, która ma prawo przyprowadzać i odbierać dziecko ze szkoły.

Dyrektor Szkoły

mgr Stanisława Socha

Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu

PROCEDURA ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIA SZKOŁY

1. Nauczyciele odpowiadają za bezpieczeństwo ucznia podczas jego pobytu w szkole w ramach jego zajęć edukacyjnych i opiekuńczych.
2. Uczeń ma obowiązek przestrzegać godzin przyjscia i wyjścia ze szkoły.
3. Rodzice uczniów klas I – VI na początku każdego roku składają oświadczenie o sposobie powrotu dziecka ze szkoły do domu oraz o sposobie powrotu dziecka do domu w przypadku odwołania lekcji i zajęć pozalekcyjnych.
4. Zajęcia mogą być odwoływane z jednodniowym wyprzedzeniem.
5. Uczniowie przychodzą do szkoły najwcześniej o 7.40 lub 10 minut przed rozpoczęciem zajęć i do dzwonka na przerwę przebywają w holu dolnym lub świetlicy.
6. Podczas lekcji i przerw pod żadnym pozorem nie mogą opuszczać terenu szkoły.
7. Uczeń może być zwolniony z lekcji na pisemną prośbę rodziców, na której podano przyczynę zwolnienia oraz dzień i godzinę wyjścia z zajęć.
8. W przypadku złego samopoczucia ucznia powiadamiany jest jego rodzic. Uczeń pozostaje pod opieką pracowników szkoły do czasu zakończenia lekcji albo do przybycia po niego dorosłego opiekuna. Nauczyciel obowiązany jest wypełnić kartę przekazania ucznia, która podpisuje osoba odbierająca dziecko.
9. Rodzice na początku roku szkolnego wypełniają dokument szkolny zawierający aktualne dane personalne ucznia.

Dyrektor Szkoły

mgr Stanisława Socha

Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ

1. Pierwszej pomocy przedmedycznej udziela uczniom pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela nauczyciel będący świadkiem zdarzenia; wychowawca klasy lub inny pracownik szkoły.
3. Osoba udzielająca pomocy powinna w pierwszej kolejności:
  - ocenić stan zdrowia poszkodowanego,
  - jeżeli to możliwe- udzielić pomocy poszkodowanemu,
  - w oczekiwaniu na służby medyczne zabezpieczyć poszkodowanego przed możliwością dodatkowego urazu i ewakuować go z miejsca zdarzenia tylko wtedy, gdy zagraża ono bezpośrednio jego życiu,
  - zapewnić poszkodowanemu komfort psychiczny – mieć z nim ciągły kontakt słowny, być przy nim aż do momentu przejęcia opieki przez wyspecjalizowane służby medyczne – jeżeli takie zostaną wezwane, rodzica bądź osobę wyznaczoną przez dyrektora,
  - niezwłocznie powiadomić dyrekcję szkoły o zaistniałym zdarzeniu
  - o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie Prokuratora, Kuratora Oświaty i pracownika BHP, a o wypadku w wyniku zatrucia Państwowy Inspektorat Sanitarny
4. W razie lekkich przypadków, po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi nauczyciel/ wychowawca powiadamiając rodzica/prawnego opiekuna ustala z nim:
  - a) potrzebę wezwania pogotowia;
  - b) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica, godzinę i miejsce odbioru dziecka ze szkoły
5. W razie cięższych przypadków nauczyciel/wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe, informując o tym rodziców. Jeśli nie ma możliwości skontaktowania się z rodzicami decyzję co do dalszego postępowania podejmuje lekarz.
6. Podanie jakiegokolwiek środka farmakologicznego jest możliwe tylko po konsultacji i za zgodą rodziców/prawnych opiekunów lub lekarza.
7. Jeżeli nauczyciel, który udzielał pomocy, prowadzi w tym czasie lekcję z innymi uczniami- zobowiązany jest do ustalenia dla nich opieki. Nauczyciel może wysłać ucznia po pomoc do innego nauczyciela lub pracownika szkoły.

8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzenia, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone.
9. W wyjątkowych sytuacjach nauczyciel wzywa pogotowie i informuje o tym rodziców.
10. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie decyzje podejmuje opiekun grupy/ kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
11. Nauczyciel, u którego zdarzenie wypadkowe miało miejsce zobowiązany jest do zgłoszenia zaistniałej sytuacji osobie odpowiedzialnej za sprawy BHP w szkole.

Dyrektor Szkoły

mgr Stanisława Socha

Szkoła Podstawowa nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODCZAS WYBUCHU ZŁOŚCI/AGRESJI UCZNIĄ

1. Jeśli zachowanie ucznia zagraża jego zdrowiu, życiu lub życiu, zdrowiu otoczenia, wówczas nauczyciel, pod którego opieką jest dziecko, zabezpiecza klasę poprzez wyprowadzenie agresywnego ucznia z sali lub przytrzymanie go w bezpieczny sposób.

- Jeśli nauczycieli jest dwóch, to ustalają między sobą, który przytrzymuje dziecko (lub zabezpiecza w inny sposób) podczas wybuchu, a który zabezpiecza uczniów w klasie (tzn. przechodzi w inną część sali lub wychodzi z nimi z sali);
- Jeśli podczas wybuchu złości dziecka jest jeden nauczyciel, wówczas wysyła on jednego ucznia z klasy z prośbą o przyjscie z pomocą dodatkowej osoby dorosłej(z sali obok, z pokoju nauczycielskiego, sekretariatu);
- Gdy uczeń i klasa są zabezpieczeni, o zdarzeniu zawiadamiamy dyrektora, rodziców (lub opiekunów prawnych) dziecka i w razie potrzeby wzywamy pogotowie (gdy uczeń jest nadal agresywny i nie ma szans na jego wyciszenie);

2. Po wybuchu, dajemy uczniowi czas na wyciszenie się w miejscu, w którym był wybuch złości lub w innej sali.

3. Następnie rozmawiamy z uczniem nt. zaistniałej sytuacji (jeśli to możliwe po wyciszeniu się lub następnego dnia), ustalamy konsekwencje.

4. Sporządzamy notatkę służbową z zaistniałej sytuacji, podpisują się wszystkie osoby dorosłe będące przy interwencji.

5. Jeżeli agresywne zachowanie ucznia godzi w nietykalność cielesną nauczyciela bądź innych osób tj. uczniów, pozostałych pracowników szkoły, należy powiadomić policję i sąd rodzinny. Policję i sąd rodzinny powiadamia się niezwłocznie w przypadku braku lub odmowy współpracy rodziców ze szkołą i nadal trwającej agresji ucznia.

6. W celu ustalenia form pomocy uczniowi, należy dążyć do ustalenia czy złość/agresja ucznia jest na tle emocjonalnym, neurologicznym, czy problemów wychowawczych.

7. Dyrektor w szczególnie uzasadnionych przypadkach ma prawo powołać Zespół interdyscyplinarny w celu podniesienia skuteczności udzielania pomocy. W skład zespołu wchodzi osoby:

1. Wicedyrektor
2. Wychowawca klasy
3. Pedagog szkolny

4. Psycholog szkolny
5. Pielęgniarka szkolna

Jeżeli obserwacje, badania specjalistyczne, badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej potwierdzą, że napady złości/agresji nie są wynikiem zmian chorobowych i jest to tylko problem wychowawczy, wówczas:

1. Pierwszy krok, to identyfikacja uczniów, którzy są zagrożeni agresją i przemocą oraz tych, którzy stosują agresję i przemoc w szkole.
2. Wszyscy pracownicy szkoły powinni być przygotowani do rozpoznawania uczniów - potencjalnych ofiar i potencjalnych sprawców.
3. Symptomy umożliwiające identyfikację uczniów - ofiar agresji i przemocy to:
  - a. wycofanie, zamykanie się w sobie,
  - b. smutek, przygnębienie,
  - c. pogorszenie wyników w nauce,
  - d. osamotnienie, izolowanie się,
  - e. zmienność nastrojów,
  - f. objawy psychosomatyczne (np. bóle głowy, bóle brzucha),
  - g. unikanie szkoły, spóźnianie się, wagarowanie,
  - h. przebywanie w otoczeniu nauczycieli,
  - i. bycie obiektem drwin ze strony sprawcy agresji,
  - j. ślady przemocy (sińce, zdrapania, zniszczone ubranie i przybory szkolne).
4. Symptomy umożliwiające identyfikację uczniów - sprawców agresji i przemocy to:
  - a. demonstracja i używanie siły fizycznej,
  - b. silna potrzeba dominacji i podporządkowywania sobie innych,
  - c. trudności w akceptowaniu norm i podporządkowywaniu się nim,
  - d. impulsywność,
  - e. mała tolerancja na frustrację,
  - f. buntowniczość,
  - g. agresja (również wobec dorosłych),
  - h. niewysoka lub jej brak empatia wobec słabszych,
  - i. obniżony poziom lęku,
  - j. pozytywny obraz własnej osoby.

Podejmowanie interwencji w sytuacjach szczególnych zagrożeń

1. Działania podejmowane w sytuacjach wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych muszą mieć charakter kompleksowy. Ich celem jest zmiana zachowań sprawców i ofiar agresji. Skuteczność podejmowanych interwencji zależy od tego, czy nauczyciele i rodzice konsekwentnie realizują jednolity system oddziaływań wychowawczych wobec dziecka i sposoby reagowania na agresję.
2. System reagowania powinien uwzględniać następujące założenia:
  - a. zdecydowana reakcja na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc. Brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać,
  - b. doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
  - c. ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania nieaprobowane, wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
  - d. każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,

- e. konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i udzielanie sobie nawzajem wsparcia.
3. Osoba podejmująca interwencję powinna unikać:
  - a. agresji fizycznej,
  - b. agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydzać, nie oceniać ucznia lecz jego zachowanie, nie stosować komunikatów typu „Ty”),
  - c. okazywania niepewności,
  - d. długich monologów i moralizowania,
  - e. wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.
4. Osoba podejmująca interwencję powinna:
  - a. reagować stanowczo,
  - b. mówić prosto i jasno,
  - c. traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
  - d. jeśli to konieczne, należy zainterweniować ale tylko tyle, np. do rozdzielenia bijących się uczniów, lub przytrzymać, kiedy dziecko ma napad furii), a w wyjątkowej sytuacji należy wezwać Policję (specjalistę ds. nieletnich, czy nawet pogotowie ratunkowe),
  - e. szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie).
5. Interwencja powinna zostać odnotowana w dokumentacji szkolnej –zgodnie z przyjętymi przez szkołę procedurami.
6. W przypadku braku efektu interwencji doraźnej, nauczyciel powinien podjąć dalsze działania:
  - a. poinformować wychowawcę o zdarzeniu,
  - b. poinformować pedagoga i psychologa szkolnego,
  - c. odbyć wraz z wychowawcą rozmowę z uczniem.
  - d. odbyć wraz z wychowawcą rozmowę z uczniem w obecności rodzica.
7. Jeżeli w zdarzeniu (agresji lub przemocy) uczestniczy więcej niż jedna osoba, należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy. Miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój i brak osób postronnych.
8. Nauczyciel, decydując się na przeprowadzenie rozmowy powinien:
  - a. jasno określić jej cel,
  - b. opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy ,
  - c. upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc,
  - d. sprawca (sprawcy) musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji zachowania agresywnego (przemocowego),
  - e. dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji,
  - f. wysłuchać, stosując aktywne metody słuchania,
  - g. jeżeli uczeń milczy, należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy, omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami,
  - h. jasno określić konsekwencje.
9. Należy przeprowadzić rozmowę z dziećmi – ofiarami agresji lub przemocy i powiadomić ich rodziców.
10. W rozmowach z dziećmi - ofiarami przemocy należy pamiętać, aby:
  - a. powiedzieć dziecku o swoich intencjach,
  - b. okazać ciepło i akceptację,
  - c. wczuć się w stan emocjonalny dziecka,
  - d. aktywnie, uważnie słuchać,
  - e. zadawać pytania ułatwiające nawiązanie kontaktu,

- f. unikać zbyt wielu dociekliwych pytań,
  - g. nie oceniać dziecka ani zdarzeń, które przedstawia,
  - h. nie podważać jego wypowiedzi,
  - i. pomagać dziecku nazywać uczucia,
  - j. nie mówić za dziecko,
  - k. nie wyręczać dziecka,
  - l. pokazywać dziecku jego mocne strony, dowartościować je,
  - m. docenić odwagę dziecka, kiedy mówi o bolesnych dla siebie zdarzeniach,
  - n. uszanować jego odmowę i lęk, kiedy nie wskazuje sprawców,
  - o. przypomnieć dziecku prawa, które go chronią,
  - p. informować dziecko o wszystkim, co zamierzamy zrobić w tej sytuacji,
  - q. zmotywować je do współpracy (z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, terapeutą, przedstawicielami innych instytucji) w celu rozwiązania problemu,
  - r. być cierpliwym , dawać czas na udzielenie odpowiedzi.
11. Z każdego zdarzenia, nauczyciel, pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
12. W sytuacji powtarzających się agresywnych zachowań dziecka, wychowawca kontaktuje się z rodzicami ucznia w celu:
- a. omówienia z nimi zachowania dziecka,
  - b. ustalenia strategii współpracy rodziców ze szkołą,
  - c. pozyskania rodziców do współpracy,
  - d. ustalenie z rodzicami zasad tej współpracy,
  - e. opracowanie wspólnie z rodzicami projektu kontraktu dla dziecka,
  - f. określenie w nim zachowania nieakceptowanego, oczekiwania wobec dziecka,
  - g. ustalenie katalogu kar i nagród, terminy wykonania poszczególnych zadań określonych w kontrakcie,
  - h. ustalenie hierarchii konsekwencji oraz zasady odzyskiwania przywilejów,
  - i. wspólnego z rodzicami przyjęcia ostatecznej wersji kontraktu.
13. Wychowawca ma obowiązek monitorować realizację kontraktu.
14. Warunki kontraktu mogą być ujawnione innym nauczycielom.
15. Nauczyciel wychowawca przekazuje rodzicom pisemną informację o dostępnej w szkole ofercie zajęć mogących pomóc w przeciwdziałaniu agresji:
- a. zajęcia pozalekcyjne w szczególności sportowe i artystyczne,
  - b. zajęcia świetlicowe, wsparcie pedagoga lub psychologa,
  - c. konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla ucznia i rodzica,
  - d. zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
  - e. inne zajęcia aktualnie realizowane w szkole.
16. Jeżeli mimo, zastosowanych środków, agresywne zachowania u ucznia, powtarzają się, nauczyciel zawiadamia pedagoga, dyrektora szkoły i w zależności od oceny sytuacji proponuje kary statutowe.
17. O każdym zdarzeniu, nauczyciel natychmiast informuje rodziców w dowolnej formie: ustnie lub pisemnie i sporządza adnotację o przekazaniu takiej informacji. Informuje na piśmie o udzielonej karze.
18. O przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych, stwarzających zagrożenie zdrowia lub życia, nauczyciel, pracownik szkoły (świadek zdarzenia), natychmiast powiadamia pedagoga i dyrektora szkoły.
19. Dyrektor szkoły, w zależności od stopnia zagrożenia i powtarzalności zdarzeń:
- a. stosuje karę statutową leżącą w uprawnieniach dyrektora szkoły,
  - b. na wniosek wychowawcy powołuje Zespół Wychowawczy,
  - c. jeżeli rodzice odmawiają współpracy z kadrą pedagogiczną lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w szkole, a u ucznia nadal występują zachowania

agresywne, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny i policję (specjalistę do spraw nieletnich).

20. Dyrektor szkoły organizuje pomoc psychologiczną uczniom i nauczycielom.

21. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych (rozmowy z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem/psychologiem, itp.) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów dalszy tok postępowania leży w kompetencji sądu rodzinnego i policji.

Dyrektor Szkoły

mgr Stanisława Socha